

PODSTAWOWE OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

**do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
miasta Czaplinek (linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV)**

Koszalin, sierpień 2011

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	3
1.1	PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA	3
1.2	Zakres przestrzenny opracowania i ogólna charakterystyka zagospodarowania	3
1.2.1	Szczegółowe kierunki dotyczące obszaru ekofizjografii wynikające z istniejących opracowań planistycznych oraz wniosków właścicieli gruntów	3
1.3	Podstawy prawne, na których oparto sporządzone opracowanie ekofizjograficzne	4
1.4	Źródła informacji wykorzystane przy sporządzeniu opracowania ekofizjograficznego	5
2	CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	7
2.1	ŚRODOWISKO I UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE.	7
2.1.1	Położenie terenu	7
2.1.2	Geologia. Geomorfologia	8
2.1.3	Gleby	9
2.2	Hydrografia	9
2.3	Klimat	10
2.4	Szata roślinna	12
2.5	Fauna	12
2.6	Zagadnienia sozologiczne - źródła zagrożenia środowiska	13
2.6.1	Jakość powietrza	13
2.6.2	Hałas komunikacyjny drogowy	14
2.6.3	Jakość wód podziemnych i powierzchniowych	14
2.6.4	Przekształcenia rzeźby terenu	14
2.6.5	Odpady	14
2.7	Wartości kulturowe.	15
2.7.1	Obszary i obiekty chronione	15
2.8	Krajobraz	15
3	POWIĄZANIA ORAZ PROCESY ZACHODZĄCE W ŚRODOWISKU	17
3.1	Dotychczasowe zmiany w środowisku	17
3.2	Powiązania przyrodnicze obszaru z jego otoczeniem	18
3.3	Ochrona prawna i planistyczna zasobów środowiska	18
3.3.1	Obiekty i obszary objęte ochroną zasobów przyrodniczych	18
3.3.2	Obiekty i obszary objęte ochroną zasobów przyrodniczych	22
4	OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	24
4.1	Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji	24
4.2	Ocena stanu ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.	25

4.3	Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z uwarunkowaniami przyrodniczymi.....	25
4.4	Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku analizowanego obszaru oraz terenów bezpośrednio przyległych	25
5	WSTĘPNA PROGNOZA DALSZYCH ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU.....	26
6	PRZYRODNICZE PREDYSPOZYCJE KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ. OCENA PRZYDATNOŚCI ŚRODOWISKA – UWARUNKOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNE.....	27
6.1	Główne elementy kształtujące system przyrodniczy	27
6.2	Uwarunkowania i predyspozycje ekofizjograficzne	27
6.2.1	Ocena przydatności środowiska. Obszary chronione. Pola konfliktowe.....	28
6.2.2	Wnioski do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	28
7	MAPY.....	29

1 WSTĘP

1.1 PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA

Niniejsze podstawowe opracowanie ekofizjograficzne sporządzone zostało na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu określonego w uchwale Nr VI/75/11 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek. Obowiązek wykonania opracowania ekofizjograficznego podstawowego wynika z ustawy Prawo ochrony środowiska. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe wykonywane jest przed podjęciem prac planistycznych, przy uwzględnieniu zasad zrównoważonego rozwoju (ekorozwoju) oraz ogólnych potrzeb na rzecz ochrony środowiska w powiązaniu z najbliższym otoczeniem. Opracowanie niniejsze sporządza się biorąc pod uwagę:

- dostosowanie funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych,
- zapewnienie trwałości podstawowych procesów przyrodniczych na obszarze objętym mpzp,
- zapewnienie warunków odnawialności zasobów środowiska,
- eliminowanie lub ograniczanie zagrożeń i negatywnego oddziaływania na środowisko,
- ustalenie kierunków rekultywacji obszarów zdegradowanych.

1.2 Zakres przestrzenny opracowania i ogólna charakterystyka zagospodarowania

Obszar objęty niniejszym opracowaniem położony jest w południowej części miasta Czaplinka, wzdłuż wschodniego brzegu jeziora Pławno, na odcinku pomiędzy torami kolejowymi linii Stargard Szczeciński - Szczecinek a GPZ.

Na obszarze objętym projektem mpzp dominują tereny rolne (grunty orne klas III-IV), niewielkie powierzchnie zajmują nieużytki.

1.2.1 Szczegółowe kierunki dotyczące obszaru ekofizjografii wynikające z istniejących opracowań planistycznych oraz wniosków właścicieli gruntów

Na politykę przestrzenną, a także ekologiczną gminy miasta Czaplinek znaczący wpływ wywierają przyjęte przez Radę Miejską dokumenty o charakterze strategicznym, w szczególności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek.

Studium jest podstawowym dokumentem określającym politykę przestrzenną miasta w zakresie m.in. uwarunkowań i rozwoju przestrzennego, ochrony środowiska, gospodarki komunalnej i ogółu procesów społeczno-gospodarczych.

W Studium tereny objęte niniejszym opracowaniem oznaczono jako grunty rolne i nie przewidziano dla nich zmiany przeznaczenia na inne cele.

Głównym celem opracowania planu jest dopuszczenie prowadzenia sieci infrastruktury technicznej.

Budowa napowietrznej jednotorowej linii przesyłowej o napięciu 110 kV pomiędzy GPZ Mirosławiec i GPZ Czaplinek spowoduje zamknięcie pierścienia w sieci przesyłowej 110 kV. Budowa drugiej linii o napięciu 110 kV do Głównego Punktu Zasilania (GPZ) Mirosławiec jest inwestycją niezbędną dla normalnego i bezpiecznego funkcjonowania stacji 110/15kV GPZ Mirosławiec oraz stacji 110/15kV GPZ Wałcz, z których zasilani są odbiorcy z terenu powiatu wałeckiego oraz części powiatu drawskiego. Umożliwi przeprowadzenie remontu i eksploatacji w pełnym zakresie istniejących, pobudowanych w 1968 roku linii 110 kV.

Projekt ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego południowo – wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Daje on możliwość podłączenia do nowoczesnej infrastruktury energetycznej planowanych regionalnych inwestycji. Zabezpieczenie energetyczne dotyczyć będzie powiatów wałeckiego i drawskiego. Po zakończeniu realizacji projektu powiat wałecki oraz część powiatu drawskiego uzyskają poprzez tzw. „pierścień 110 kV” zabezpieczenie energetyczne otrzymując gwarancję zasilania w przypadku nieprzewidzianych awarii linii zasilających wskazane regiony. Kolejnym ważnym elementem posiadania gwarancji zasilania w omawianej regionalnej infrastrukturze sieciowej będzie możliwość bezkolizyjnych zabiegów remontowo-serwisowych linii 110 kV.

1.3 Podstawy prawne, na których oparto sporządzone opracowanie ekofizjograficzne

- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1220 ze zm.),
- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (jednolity tekst ustawy Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 ze zm.),
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, ze zm.),
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. 2003 Nr 80, poz. 717, ze zm.),
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 ze zm.),
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, ze zm.),

- Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.),
- Ustawa Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.),
- Ustawa Prawo wodne z 18 lipca 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określenia rodzaju przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 133),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. Nr 92, poz. 1029),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510),
- Rozporządzenie MSWiA w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych z dnia 24 września 1998 roku (Dz. U. Nr 126, poz. 839),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów z dnia 27 września 2001 roku (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

1.4 Źródła informacji wykorzystane przy sporządzeniu opracowania ekofizjograficznego

- Geografia fizyczna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa, 1998,
- Mapa hydrograficzna Polski w skali 1:50 000, wraz z komentarzem;
- Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony, Kleczkowski A.E., AGH Kraków, 1990,
- Mapa sozologiczna Polski w skali 1:50 000,
- Mapa zasadnicza w skali 1:1000,

- Pięcioletnia ocena jakości powietrza za lata 2002-2006. WIOŚ Szczecin,
- Raporty o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim z lata 2002 – 2009, WIOŚ Szczecin,
- Roczne oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim - Raporty za lata 2006 – 2009, WIOŚ Szczecin,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek,
- Zasady sporządzania dokumentacji geologiczno-inżynierskich, Bażyński J., Mrągowski A., Frankowski Z., Kaczyński R., Rybicki S., Wysokiński L., PIG Warszawa, 1999,
- Dane pozyskane z Urzędu Miejskiego w Czaplinku,
- Wizja w terenie, dokumentacja fotograficzna,
- Wywiad.

2 CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

2.1 ŚRODOWISKO I UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE.

2.1.1 Położenie terenu

Teren położony jest w południowej części miasta Czaplinka, wzdłuż wschodniego brzegu jeziora Pławno, na odcinku pomiędzy torami kolejowymi linii Stargard Szczeciński - Szczecinek a GPZ Czaplinek.

Zgodnie z podziałem fizyczno geograficznym Polski Kołodziejskiego (2007) analizowany teren położony jest w:

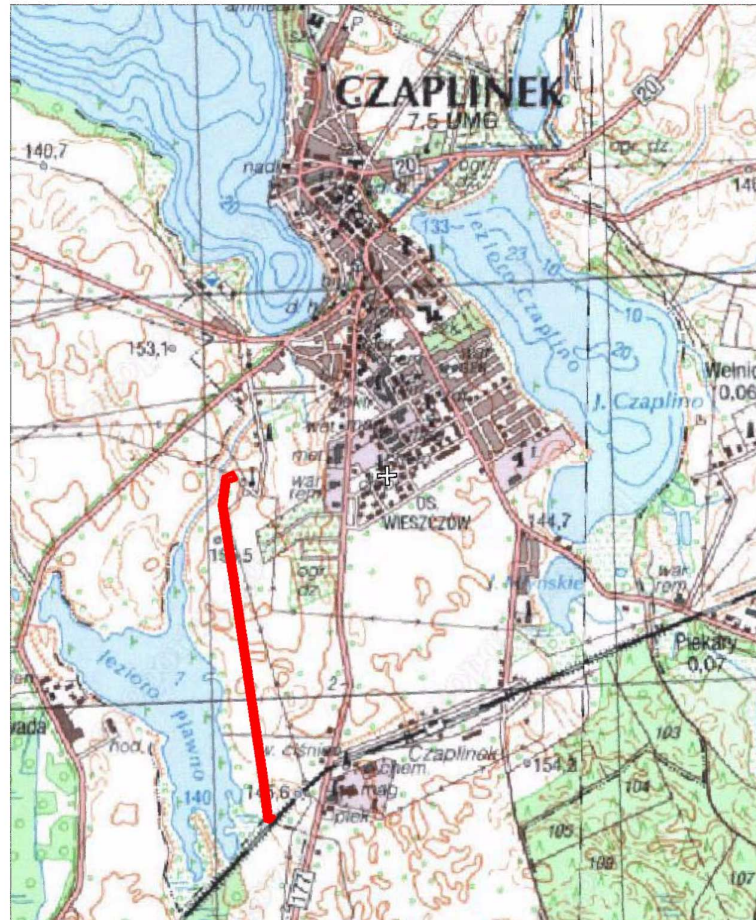
prowincji Niż Środkowoeuropejski (31)

podprowincji Pobrzeże Południowobałtyckie (314)

makroregionie Pojezierze Południowopomorskie (314.6)

mezoregionie Pojezierze Szczecińskie (314.66)

Według opracowania „Jednostki przestrzenne Drawskiego Parku Krajobrazowego”, (Kostrzewski 1997), obszar objęty opracowaniem położony jest w obrębie mikroregionu Pojezierze Drahimskie (314.455), wydzielonego z mezoregionu Pojezierza Drawskiego. Autorzy opracowania mikroregion ten podzielili na kilkanaście typów terenu. Według tego podziału obszar leży na Pojezierzu Kaleńskim. Pojezierze Kaleńskie jest najbardziej wysuniętą na południe częścią Pojezierza Drahimskiego. Jest to wysoczyzna morenowa rozcięta rynnymi subglacjalnymi o układzie południkowym, wypełnionymi obecnie przez jeziora, w tym jez. Pławno.

Rys 1. Położenie terenu objętego mpzp.

2.1.2 Geologia. Geomorfologia

Obszar Pojezierza Drawskiego znajduje się w zasięgu strefy marginalnej lobu Parsęty przechodzącej ku południowi w ekstremalną strefę sandrów. Ich nagromadzenie możemy dzisiaj obserwować w południowej części gminy Czaplinek, poniżej linii kolejowej Złocieniec - Szczecinek. Natomiast ku północy przechodzi w falistą wysoczyznę polodowcową urozmaiconą pagórkami moren czołowych, formami szczelinowymi i rozciętą licznymi dolinami wód najczęściej o założeniach rynnowych.

Przez Czaplinek przebiega łuk moreny czołowej maksymalnego zasięgu zlodowacenia fazy pomorskiej. Czoło tej moreny na zachód biegnie do południowego brzegu jeziora Wilczkowo, na wschód w kierunku południowego brzegu jeziora Komorze, aby następnie skręcić w kierunku Łubowa. Na znacznym odcinku pokrywa się on z południową granicą Drawskiego Parku Krajobrazowego. Na północnym zapleczu tego łuku przebiega rynna marginalna jezior: Komorze, Żerdno, Drawsko, Wilczkowo uchodząca do basenu zastoiska złocienieckiego oraz rynny radialne jezior. Siecino, Krosino, Drawsko odprowadzające wody proglacjalne na równinę sandru Drawy.

Powierzchnia podczwartorzędowa leży na głębokości od 60 do ponad 100 m p.p.t. i ma nieduży wpływ na zagadnienia gospodarcze i przyrodnicze obszaru opracowa-

nia. Przypowierzchniowe warstwy budują utwory lodowcowe zlodowacenia północnopolskiego fazy pomorskiej oraz osady holoceny (namuły organiczne).

Obszar opracowania, położony jest na wysoczyźnie morenowej falistej, zbudowanej z glin zwałowych, ich zwietrzelin oraz piasków i żwirów lodowcowych. W południowej części występują piaski i żwiry sandrowe.

Holocen reprezentują namuły piaszczysto-humusowe den dolinnych i zagłębień bezodpływowych. Wypełniają dawne zagłębienia bezodpływowe, a także doliny drobnych cieków. Są to osady z dużą domieszką substancji organicznej.

Rzędne terenu objętego analizami wahają się od 140 do 155 m n.p.m. Niemal 80% powierzchni położone jest na wys. zawartej pomiędzy 145 a 150 m n.p.m.

Najniższe punkty znajdują się w pobliżu cieków w części północnej 140 m n.p.m., a w części południowej 141 m n.p.m. Najwyższy punkt znajduje się w części północnej (155 m n.p.m.). Powierzchnia terenu jest falista z sekwencją wzniesień sięgających ok. 150 m n.p.m. i deniwelacjami osiagającymi z reguły ok. 5 m. Generalnie powierzchnia nachylona jest w kierunku południowym.

Spadki terenu na ogół nie przekraczają 5°. Lokalnie występują niewielkie powierzchnie nachylone powyżej 8°. Największe spadki występują w północnej części - przekraczając 20°.

2.1.2.1.1 Złoża surowców mineralnych

Na analizowanym obszarze brak udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

2.1.3 Gleby

Na analizowanym obszarze dominują gleby brunatne wylugowane oraz bielice i pseudobielice.

Występujące na analizowanym terenie gleby wykształcone są na glinie lekkiej, piaskach gliniastych lekkich i piaskach słabogliniastych.

W klasyfikacji przydatności rolniczej gleb należą do 5 i 6 kompleksu (kompleksy: żytńi dobry i żytńi słaby).

Bonitacyjnie dominują gleby klas RV i RVI, niewielkie powierzchnie zajmują gleby klas RIVa i RIVb oraz PsIV.

Podsumowując należy więc stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują gleby lekkie, zbyt suche, ubogie w substancje organiczne i o niskim poziomie próchnicy.

2.2 Hydrografia

Wody podziemne

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski z 1995 roku (Paczyński 1995), cały obszar opracowania znajduje się w regionie pomorskim (V) rejonie pilskim (V_A).

Główny użytkowy poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych: piaskach i żwirach. Głębokość jego występowania w rejonie Czaplinka wynosi od 60 do 100 metrów.

Według nowego podziału na jednolite części wód podziemnych wynikającego z wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, obszar położony jest w zlewni Drawy. Według tej regionalizacji stanowi on część następujących jednostek:

Prowincji Odry

Regionie Warty

Subregionie Warty nizinny

Wody gruntowe

Woda gruntowa na analizowanym obszarze przeważnie zalega na głębokościach poniżej 2 m p.p.t. W strefie dolinki woda występuje płycej niż 1 m p.p.t.

Wody powierzchniowe

Zgodnie z Podziałem Hydrograficznym Polski IMGW obszar objęty analizami położony jest w dorzeczu Odry, zlewni głównej Noteci i zlewni niższego rzędu:

- nr 1888 – Drawy,
- nr 188839 – bezpośredniej zlewni jez. Drawsko.

Praktycznie cały obszar pozbawiony jest wód powierzchniowych. Jedynie w południowej części znajduje się rów melioracyjny.

Odwodnienie terenu odbywa się głównie poprzez odpływ podziemny. Typ lokalnego obiegu wody generalnie określić można jako infiltracyjno-spływowy.

Jezioro Pławno

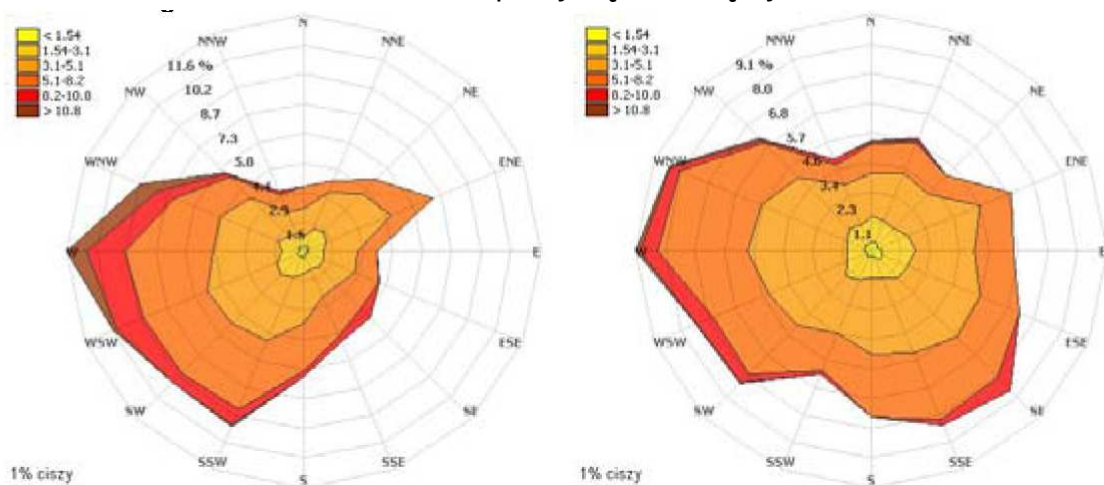
Pow. zwierciadła wody (ha)	–	52,9
Wysokość w metrach n.p.m.	–	140,0
Objętość (tys. m ³)	–	2026,1
Głębokość śr. średnia (m)	–	3,8
Głębokość maksymalna (m)	–	7,4

Dane: Choiński A. 1991: Katalog jezior Polski, cz. I: Pojezierze Drawskie, Wyd. Naukowe UAM, Poznań

2.3 Klimat

Według podziału województwa zachodniopomorskiego na krainy klimatyczne (Koźmiński 2007) teren opracowania położony jest w Krainie VII – Drawsko-Szczecineckiej – obejmującej pagórkowate tereny moreny czołowej, rozciągające się od Pojezierza Ińskiego po Pojezierze Bytowskie. Spośród 10 wydzielonych krain, kraina VII odznacza się najgorszymi warunkami usłonecznienia rzeczywistego. wynoszącymi około 1500 godzin. Klimat tej krainy jest najbardziej surowy w całym wo-

jewództwie, gdyż średnia temperatura roku kształtuje się od 7,0° do 7,9°C. Temperatura stycznia wynosi od -2,5°C w wyższych partiach wzniesień wschodniej części krainy do -1,4°C na Pojezierzu Ińskim. Także lato jest chłodne ze średnią temperaturą lipca od 16,5°C na wysoczyznach morenowych. W obrębie tej krainy duże zagrożenie stwarzają przymrozki. Ostatnie przymrozki wiosenne zanikają bowiem dopiero w pierwszej dekadzie maja, natomiast pierwsze jesienne notowane są przeciętnie już w drugiej dekadzie października (12-17.X). Kraina charakteryzuje się najkrótszym okresem gospodarczym i wegetacyjnym. Prace polowe można wykonywać w okresie liczącym 238-247 dni, a okres wegetacyjny trwa od 212 do 219 dni. Kraina VII odznacza się także najwyższymi i najczęściej występującymi opadami, a także najdłuższym okresem zalegania pokrywy śnieżnej. Roczne sumy opadów kształtują się od 620 do 800 mm. Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi od 50 do 65.

Rys. 2. Roczna róża wiatrów dla oczka siatki meteorologicznej 5x5 km w Szczecinku w latach 2008 i 2009

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego za 2009 r.)

Topoklimat

Istotną cechą lokalnego klimatu jest bardzo duża zmienność i nieregularność, uwarunkowana przede wszystkim rzeźbą terenu, ekspozycją, rodzajem pokrycia terenu oraz występowaniem wód powierzchniowych i terenów podmokłych.

Ze względu na morfologię na analizowanym obszarze dominuje klimat wysoczyznowy występujący na terenach o niewielkim nachyleniu (nie przekraczającym 5°), charakteryzujący się dobrym nasłonecznieniem. W związku ze sposobem użytkowania obszar charakteryzuje się także dobrym przewietrzeniem.

Odmiernym topoklimatem charakteryzuje się strefa dolinki erozyjnej – jest to teren wilgotny, ograniczony wyraźnymi zboczami i narażony na występowanie zjawiska inwersji termicznej - na nocne spływy schłodzonego powietrza, co sprzyja tworzeniu zastoisk zimnego powietrza i mgieł. Zjawiska takie występują zwłaszcza późnym latem i jesienią.

2.4 Szata roślinna

Roślinnością potencjalną na terenie opracowania jest kontynentalny bór mieszany *Pino-Quercetum*.

Roślinność rzeczywista na terenie objętym projektem mpzp została ukształtowana pod wpływem działalności człowieka.

W obrębie opracowania występują:

- pola uprawne,
- roślinność segetalna – towarzysząca uprawom rolnym,
- roślinność ruderalna – występująca przy drogach. Roślinność ruderalną stanowią głównie zespoły nitrofilne z klasy *Galio-Utricenea* z dużym udziałem pokrzywy i podagrycznika,
- roślinność zaroślowa rozwijająca się w wilgotnym obniżeniu w południowej części opracowania. Dominującym gatunkiem jest wierzba szara, a towarzyszą jej wierzba łoża i wierzba biała,
- zadrzewienie porastające brzegi ciek w południowej części opracowania. Jednogatunkowe zbiorowisko Topoli osiki.

Przeważającą część obszaru opracowania położona jest na gruntach rolnych. Uprawom towarzyszą gatunki charakterystyczne dla monokultur uprawowych, kosmopolityczne i nie objęte ochroną prawną.

2.5 Fauna

Świat zwierzęcy terenu objętego planem jest stosunkowo ubogi co wynika z dominującego użytkowania – grunty orne. W obrębie pól brak siedlisk sprzyjających zasiedlaniu przez zwierzęta, niewielkie enklawy stanowią natomiast dogodne warunki dla migracji lub czasowego schronienia. Świadczą o tym liczne ślady takich zwierząt jak: dziki, sarny, jelenie, zające, lisy.

Fauna bezkręgowca jest charakterystyczna dla monokultur rolniczych. Dominują przedstawiciele grup: pajaków, pluskwiaków równoskrzydłych, motyli, chrząszczy, błonkówek oraz muchówek. Z bezkręgowców objętych całkowitą ochroną prawną stwierdzono trzmieła ziemnego (*Bombus terrestris*), biegacza złocistego (*Carabus auratus*), biegacza wręgatego (*Carabus cancellatus*).

Spośród płazów w wilgotnym obniżeniu w południowej części występowała żaba trawna (*Rana temporaria*), a w sąsiedztwie ropy szarej.

Spośród ptaków w trakcie prac terenowych obserwowano następujące gatunki:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ochrona prawna	Konwencja Berneńska	Dyrektywa ptasia
1.	Przepiórka	Coturnix coturnix	+		
2.	Skowronek	Alauda Arvensis	+		
3.	Pliszka siwa	Motacilla alba	+	+	
4.	Strzyżyk	Troglodytes troglodytes	+	+	

5.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	+	+	
6.	Modraszka	<i>Parus caeruleus</i>	+	+	
7.	Bogatka	<i>Parus major</i>	+	+	
8.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	+		
9.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	+		
10.	Sroka	<i>Pica pica</i>	ocz		
11.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	+		

Większość z wymienionych wyżej gatunków ptaków objęta jest ochroną całkowitą. W kategorii zagrożenia Czerwonej Księgi Gatunków Zagrożonych wg IUCN są to gatunki najmniejszej troski (niższego ryzyka) – których nie uznaje się za w większym lub mniejszym stopniu zagrożone wyginięciem.

Oprócz wymienionych na wstępie ssaków stwierdzono także występowanie myszy polnej, myszy zaroślowej.

2.6 Zagadnienia sozologiczne - źródła zagrożenia środowiska

Środowisko, w tym jego zasoby i walory przyrodnicze poddawane są różnym szkodliwym oddziaływaniom. Źródła niekorzystnych oddziaływań mogą być zlokalizowane na terenie miasta, jak również mogą pochodzić z zewnątrz (migracja zanieczyszczeń w wodzie, w powietrzu). Bezpośrednio na obszarze objętym niniejszym opracowaniem nie występują formy antropogeniczne, które negatywnie oddziałują na obszar, powodują zakłócenia w funkcjonowaniu środowiska lub obniżają wartości ekologiczne i estetyczne.

Natomiast w sąsiedztwie przebiega linia kolejowa, która jest źródłem hałasu i wibracji.

2.6.1 Jakość powietrza

Dla obszaru opracowania brak jest pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, mogących stanowić podstawę bieżącej oceny jakości. Na podstawie matematycznego modelu rozprzestrzeniania dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, CO, ołowiu, benzenu, arsenu, benzo(a)piranu, kadmu, niklu ozonu oraz pyłu PM 10, wykonanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, teren całego powiatu drawskiego sklasyfikowano w klasie A (wartości poszczególnych zanieczyszczeń nie przekraczają poziomów dopuszczalnych oraz poziomów docelowych).

Przy południowej granicy opracowania występuje źródło liniowej emisji zanieczyszczeń pyłowych oraz hałasu i wibracji w postaci linii kolejowej.

2.6.2 Hałas komunikacyjny drogowy

Źródłem hałasu w rejonie obszaru opracowania jest przede wszystkim linia kolejowa znajdująca się w sąsiedztwie południowej granicy opracowania (poza granicami planu).

2.6.3 Jakość wód podziemnych i powierzchniowych

W Czaplinku znajduje się punkt kontrolno-pomiarowy w sieci krajowego monitoringu wód podziemnych nr 375. W punkcie tym bada się czwartorzędowe wody gruntowe. W roku 1999 zaklasyfikowano je jako Ib (wód o wysokiej jakości), w roku 2000 klasy II (wody średniej jakości), a w latach 2001-2003 do klasy III (wody niskiej jakości) (Raporty z lat 1999-2004). Według nowej klasyfikacji (5-cio klasowej) w latach 2004-2007 wody w tym punkcie zakwalifikowano do klasy IV (czyli wód złej jakości) ze względu na związki azotu (Raport..., 2009).

Tabela 1. Wyniki oceny jakości wód podziemnych badanych w latach 2004–2007 w punkcie nr 375 krajowego monitoringu wód podziemnych

Nr punktu badawczego	Lokalizacja	Stratygrafia	Klasa 2004*	Klasa 2005*	Klasa 2006	Klasa 2007	Wskaźniki przekraczające normy w 2007 roku				Zawartość azotanów w 2007 roku (mg NO ₂ /dm ³)
							w kl. III	w kl. IV	w kl. V	dla wód przeznaczonych do spożycia	
375	Czaplinek	Q	IV	IV	IV	IV		NO ₃		NO ₃ , NO ₂ , N-NO ₃	90.5

2.6.4 Przekształcenia rzeźby terenu

Analizowany teren stanowi fragment obszaru użytkowanego rolniczo, w związku czym na dużej części terenu nie doszło do istotnych antropogenicznych przekształceń powierzchni ziemi.

W obrębie obszaru planu przekształcenia powierzchni ziemi występują na terenie GPZ, gdzie dokonano niwelacji terenu pod urządzenia energetyczne. W wyniku prac powstały skarpy po zewnętrznej stronie terenu.

Ponadto poza południowymi granicami występuje nasyp pod linię kolejową.

2.6.5 Odpady

Na obszarze objętym opracowaniem nie powstają odpady.

Dzikie wysypiska

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania nielegalnych wysypisk śmieci.

2.7 Wartości kulturowe.

2.7.1 Obszary i obiekty chronione

W granicach opracowywanego mpzp brak obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz podlegających ochronie konserwatorskiej.

2.8 Krajobraz

Przyjęta przez Radę Europy w 2000 r. Europejska Konwencja Krajobrazowa definiuje krajobraz jako fragment powierzchni ziemi postrzegany przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i antropogenicznych (art. 1). Definicja ta odzwierciedla pogląd, że krajobraz stanowi całość, której składowe przyrodnicze i kulturowe należy ujmować i rozpatrywać łącznie.

Termin „krajobraz” występuje także w prawie polskim, w wielu dokumentach prawnych, jednak nie posiada jednoznacznej definicji i występuje w różnych kontekstach. Ustawa Prawo ochrony środowiska traktuje krajobraz jako jeden z elementów środowiska przyrodniczego, które definiowane jest następująco: *„ogół elementów przyrodniczych, w tym przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnia ziemi, kopaliny, wody, powietrze, zwierzęta i rośliny, krajobraz oraz klimat”*. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zawiera pojęcie krajobrazu kulturowego, który definiuje jako *„przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze”*. W Ustawie o ochronie przyrody znajduje się określenie *„ochrona krajobrazowa”*, która oznacza *„zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu”*, a walory krajobrazowe są zdefiniowane jako: *„wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nimi rzeźba terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka”*.

Analizowany teren położony jest na obszarze charakteryzującym się krajobrazem młodoglacjalnym – ukształtowanym w głównych zarysach podczas ostatniego zlodowacenia, przeobrażonym następnie w holocenie w wyniku procesów erozyjnych, denudacyjnych i akumulacyjnych, rozwoju roślinności, a następnie przez działalność gospodarczą człowieka.

Ze względu na stopień ingerencji człowieka w naturalną strukturę krajobrazu na obszarze opracowywanego mpzp dominuje krajobraz kulturowy rolniczy.

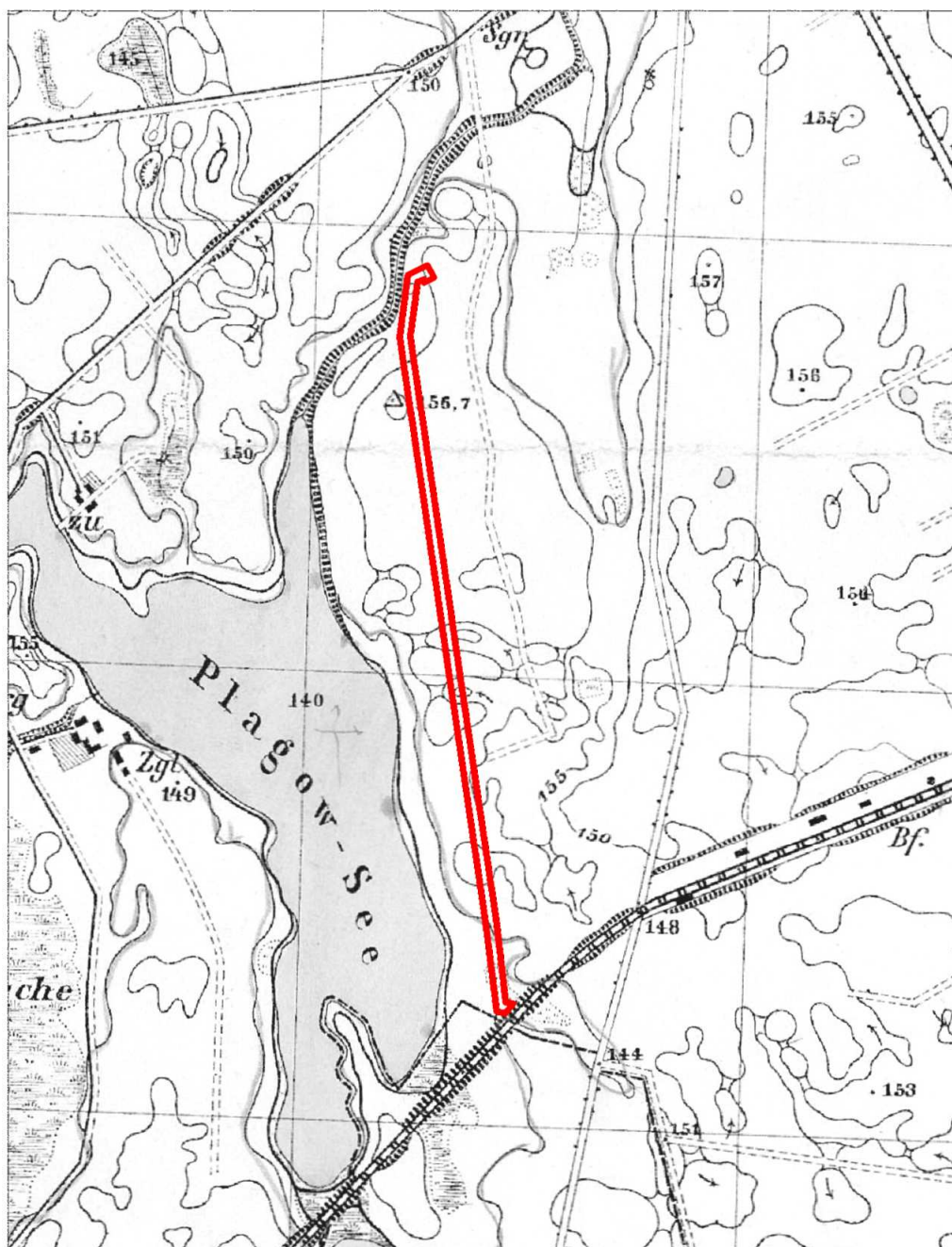
Z punktu widzenia usytuowania terenu w szerszym kontekście przestrzennym dominuje krajobraz otwarty.

Na terenie opracowania nie występują dominanty, przedpola widokowe, które wymagałyby ochrony zapisami planu.

3 POWIĄZANIA ORAZ PROCESY ZACHODZĄCE W ŚRODOWISKU

3.1 Dotychczasowe zmiany w środowisku

Środowisko geograficzne terenu opracowania ulega systematycznej zmianie głównie w wyniku postępujących zmian antropogenicznych – najstarsze ślady osadnictwa związane są z epoką kamienia. Od wieków obszar objęty opracowaniem wykorzystywany jest rolniczo.

Rys. 4. Zagospodarowanie obszaru planu w 1936 r.

3.2 Powiązania przyrodnicze obszaru z jego otoczeniem

Obszar opracowania położony jest w granicach otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego. W Waloryzacji przyrodniczej zaproponowano zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pojezierze Kaleńskie”, w którego granicach analizowany obszar by się znalazł.

Niemniej sam w sobie obszar pozbawiony jest cennych zbiorowisk roślinnych oraz siedlisk roślin i zwierząt.

Na lokalną strukturę przyrodniczą obszaru objętego planem składają się następujące obiekty:

- ciek z otaczającą go roślinnością zaroślową i zadrzewieniem,
- śródpolne zadrzewienia i zakrzewienia.

Główne powiązania przyrodnicze analizowanego obszaru z jego otoczeniem, dzięki którym następuje jego zasilanie biologiczne, występują w kierunku zachodnim z misą jeziora Pławno.

3.3 Ochrona prawna i planistyczna zasobów środowiska.

3.3.1 Obiekty i obszary objęte ochroną zasobów przyrodniczych

Obszar objęty planem znajduje się w granicach wielkoprzestrzennych obszarów objętych ochroną prawną:

- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB 320019,
- obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”,
- otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Natomiast na analizowanym terenie nie występują mniejsze obszary i obiekty objęte ochroną prawną w postaci formy przewidzianej ustawą o ochronie przyrody.

3.3.1.1 Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB 320019

Powołany został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179 poz. 1275 ze zm.).

Obszar obejmuje część Pojezierza Drawskiego z ponad 50 jeziorami (10% pow. terenu), reprezentującymi wszystkie typy jezior. Teren został ukształtowany w wyniku działalności lądolodu podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Jeziora należą do najgłębszych w Polsce (Drawsko - 79,7 m). Największe to Drawsko (powierzchnia 1872 ha), Siecino, Żerdno, Komorze i Wilczkowo. Mają one urozmaiconą linię brzegową, na niektórych są wyspy. Brzegi

jezior są wysokie, porośnięte lasem, głównie łęgami i buczyną, lub niskie, z roślinnością przybrzeżną.

Lasy pokrywają ok. 25% terenu. Dominują tu bory, duże powierzchnie zajmują drzewostany bukowe, dębowe. Rzeźba terenu jest zróżnicowana, z licznymi wąwozami, parowami, niewielkimi, bezodpływowymi zbiornikami wodnymi, bagnami i torfowiskami. Największą rzeką jest Drawa, mająca tu swoje źródła. Swój początek biorą tutaj także inne rzeki, jak: Dębnica, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Znaczna część obszaru jest użytkowana rolniczo.

Występują co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja dla kilku gatunków ptaków drapieżnych.

W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 3% populacji lęgowej (C6) puchacza (PCK), co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), orlik krzykliwy (PCK), trzmieljad, czapla siwa, gągoł, krakwa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują bąk (PCK) i bocian biały. Na terenie obszaru szczególnie cenna jest dolina Drawy, która wraz z dopływami odgrywa bardzo ważną rolę łącznika między obszarami koncentracji cennej flory w urozmaiconym krajobrazie polodowcowym. Jej źródła znajdują się w rezerwacie Dolina Pięciu Jezior. Wody tych jezior są zasobne w wapń, na dnie zbiorników odkłada się kreda jeziorna, która podściela załadowiałe odcinki doliny między kolejnymi jeziorami. Dna jezior porastają łąki ramieniowe. Osobliwością są dobrze zachowane jeziora lobeliowe. Bardzo bogata jest także flora mchów, reprezentowana aż przez 274 gatunki, z których 30 uznano za zagrożone w Polsce. Do bardzo wartościowych zbiorowisk należą torfowiska, szczególnie wysokie, występujące na wododziałach oraz torfowiska przejściowe. Ostoja charakteryzuje się bogactwem i różnorodnością flory i fauny. Na jej terenie występują 742 gatunki roślin naczyniowych, spośród których 28 objętych jest całkowitą ochroną gatunkową, a 14 ochroną częściową. Spotyka się tu gatunki charakterystyczne dla roślinności atlantyckiej, arktycznej, borealnej, górskiej oraz ciepłolubne. Wody zasiedla 36 gatunków ryb i 1 gatunek kręgloustych, w tym 5 gatunków objętych ochroną prawną. Występuje tu 12 płazów i 5 gatunków gadów oraz 41 gatunków ssaków.

Na terenie objętym planem nie występują ptaki objęte ochroną, dla których ustanowiono Ostoję.

Część ptaków wymienionych w formularzu bytuje w dolinie rzeki Drawy, w jej podmołkłym, zarośniętym szuwarami dnie i zakrzaczonych zboczach. Dno doliny w Waloryzacji przyrodniczej gminy (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 2002 r.) zostało proponowane do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego.

3.3.1.2 Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” (PLH320039)

Granice obszaru znajdują się w odległości minimalne ok. 60 m od północno-wschodnich granic terenu objętego planem.

Obszar Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” obejmuje najcenniejszy przyrodniczo i krajobrazowo fragment Pojezierza Drawskiego. Jego rzeźba została ukształtowana w wyniku działalności łodolodu, podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Na terenie ostoi zlokalizowanych jest 47 jezior (zajmujących ok. 10% pow. terenu), reprezentujących większość wyróżnianych w Polsce typów jezior. Jeziora mają urozmaiconą linię brzegową, na niektórych z nich są wyspy. Brzegi jezior są wysokie, porośnięte lasem, głównie łęgami i buczyną, lub niskie, z pasem roślinności przybrzeżnej. W obszarze znajduje się największe jezioro Pojezierza - Drawsko. Największą rzeką obszaru jest Drawa, mająca na jego terenie swoje źródła. Swój początek biorą tutaj także inne rzeki, jak: Dębica, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Lasy pokrywają ponad 35% terenu. Spośród nich ponad połowę stanowią tzw. lasy ochronne. Blisko 50% obszaru ostoi jest użytkowana rolniczo.

3.3.1.3 Obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”

Powołany został Uchwałą Nr X/46/75 WRN w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. Obowiązują zasady i zakazy zawarte w Uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 66, poz. 1804 ze zm.).

Celem ochrony na obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” jest zachowanie i ochrona charakterystycznego środowiska przyrodniczego Pojezierza Drawskiego, szczególnie krajobrazu polodowcowego (wzgórza morenowe, liczne jeziora), obszarów leśnych, ekosystemów źródłiskowych, torfowiskowych ze stanowiskami gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych. Występuje tu wiele osobliwości florystycznych. Torfowiska, mokradła, wody rzek i jezior oraz zróżnicowane pod względem gatunkowym i siedliskowym lasy są miejscem bytowania i rozrodu licznych cennych gatunków zwierząt, w tym ryb, płazów, gadów oraz ptaków.

Obowiązuje ochrona szczególnie cennych ekosystemów: wodnych z pasem roślinności przybrzeżnej, leśnych z obowiązkiem zachowania różnorodności biologicznej siedlisk, oraz enklaw zbiorowisk roślinności naturalnej (oczek wodnych, bagienek, torfowisk) w obrębie ekosystemów lądowych.

Teren objęty planem stanowiący grunty użytkowane rolniczo nie posiada ekosystemów szczególnie cennych wskazanych do zachowania i ochrony.

Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu wprowadza w § 2 ust. 1 następujące zakazy obowiązujące na terenie OChK „Pojezierze Drawskie”:

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
7. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
8. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

§ 3 uchwały nie wprowadza zakazu likwidowania zadrzewień śródpolnych obejmujących:

- a) drzewa i krzewy do lat 20 niestanowiące siedlisk przyrodniczych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000,
- b) drzewa i krzewy stanowiące źródło gradacji szkodliwych owadów.

3.3.1.4 Otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego

DPK został utworzony na mocy Uchwały Nr XVI/49/79 WRN w Koszalinie z dnia 24 kwietnia 1979 r.

Celem ochrony w DPK jest zachowanie najcenniejszego pod względem przyrodniczym, kulturowym, historycznym, młodogłacjalnych krajobrazów równin sandrowych i stref czołowomorenowych fragmentu Pojezierza Drawskiego. Jeden z najpiękniejszych fragmentów DPK rozciąga się na północ od granicy Złocieńca - kompleks leśny z małymi jeziorami i jeziorem Siecino (jedno z większych jezior) z rezerwatem przyrody „Jezioro Morzysław Mały”.

3.3.1.5 Korytarz ekologiczny

Pojęcie „Korytarz Ekologiczny” w prawie polskim pojawiło się stosunkowo niedawno, wraz z wejściem w życie ustawy „o ochronie przyrody” z dnia 16 kwietnia 2004 roku. Według niej jest to „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów” (art. 5, pkt 2).

Korytarz ekologiczny ma charakter pasa terenu lub ciągu oddzielonych od siebie niewielkimi odległościami obszarów różniących się przyrodniczo od otaczającego ich tła. W skali lokalnej są to pasy zadrzewień i zakrzewień oraz małe niezagospodarowane potoki łączące ze sobą oddalone od siebie cenne ekosystemy. W skali regionalnej i ponadregionalnej są to doliny rzek, ciągi łąk i lasów. W miejscach gdzie korytarze ekologiczne łączą się lub krzyżują powstają tak zwane „węzły”.

W obrębie opracowania funkcję lokalnego korytarza ekologicznego pełni dno dolinki znajdującej się w południowej części.

3.3.2 Obiekty i obszary objęte ochroną zasobów przyrodniczych

3.3.2.1 Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pojezierze Kaleńskie”

Zgodnie z art. 43 Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. Ustanawia je wojewoda w drodze rozporządzenia, bądź rada gminy w formie uchwały. Na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego można wprowadzić zakazy z art. 45 ustawy o ochronie przyrody, przy czym zakazy te nie dotyczą m.in. realizacji inwestycji celu publicznego.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pojezierze Kaleńskie” zaproponowano w Waloryzacji przyrodniczej gminy Czaplinek. Obejmuje obszar między drogą Czaplinek-

Siemczyno, a torami kolejowymi traktacji Czaplinek-Złocieniec, rozciągające się wokół trzech jezior -Kaleńskie, Łęka i Pławno, a także wokół torfowiska „Brzozowe Bagno”.

Przedmiotem i celem ochrony jest młodogłacienny krajobraz dennomorenowy najdalej na południe wysuniętej części Pojezierza Drawskiego.

W charakterystyce przyrodniczej obiektu nie znajdują się walory obszaru objętego niniejszym opracowaniem.

4 OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

4.1 Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji.

Pod pojęciem odporności rozumie się najczęściej taką progową wartość parametrów systemu przyrodniczego, przy której system się nie zmienia lub zmiany są odwracalne po ustaniu zakłócenia. Przekroczenie tego progu zależy m.in. od:

- stanu środowiska,
- intensywności (natężenia) zjawisk degradujących,
- długości oddziaływania,
- częstotliwości,
- zasięgu przestrzennego.

Określenie odporności na oddziaływania człowieka napotyka na szereg problemów metodycznych wynikających przede wszystkim z:

- braku pełnej informacji co do stanu środowiska,
- oddziaływania na środowisko kilku czynników naraz (zarówno naturalnych jak i antropogenicznych) – nie można stwierdzić, który i w jakim stopniu jest decydujący,
- zróżnicowania struktury środowiska przyrodniczego, co wpływa na dużą nieprzewidywalność jego reakcji na antropopresję,
- progowego charakteru reakcji środowiska na oddziaływanie bodźców antropogenicznych i naturalnych, którego efektem jest nieliniowość funkcji tej reakcji,
- różnego stopnia odporności na różnego rodzaju stresory – ten sam obszar może być mało odporny na jeden typ działań człowieka, będąc jednocześnie bardzo odpornym na inny,
- braku pełnej wiedzy co do charakteru procesów regeneracyjnych – odtwarzanie niektórych komponentów środowiska trwa długo (np. kilkadziesiąt lat), i przekracza długość życia jednego pokolenia ludzi, natomiast pełen monitoring środowiska prowadzony jest dopiero w ostatnich 2-3 dekadach, brak jest informacji o pełnym przebiegu wielu procesów regeneracyjnych zachodzących w środowisku przyrodniczym,
- środowisko bardzo rzadko wraca do takiego samego stanu, jaki występował przed wystąpieniem oddziaływań.

W związku z powyższym ocena odporności środowiska niesie ze sobą dużo elementów niepewności.

Z problemem odporności środowiska wiąże się ocena jego zdolności do regeneracji. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko a powrotem środowiska do stanu, który występował

przed rozpoczęciem działania tych czynników. Jednak stwierdzić należy, że środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego z wyjściowym.

Zdolność do regeneracji posiadają przede wszystkim komponenty biotyczne, a spośród abiotycznych – hydrosfera i klimat. Proces regeneracji powierzchni ziemi i gleb jest długotrwały, a czasem niemożliwy bez udziału człowieka.

Ukształtowanie analizowanego terenu i struktura jego abiotycznych komponentów pozwala ocenić jego odporność na degradację jako przeciętną. Decyduje o tym przede wszystkim charakter utworów powierzchniowych cechujących się słabą żyznością i wysoką podatnością na erozję.

Jeszcze większą wrażliwością na degradację charakteryzuje się strefa dolinki, w której układy biotyczne są wrażliwe na wszelkie zmiany stosunków wodnych, a forma sprzyja akumulacji zanieczyszczeń.

Środowisko biotyczne na terenach rolnych jest przekształcone w wyniku oddziaływań antropogenicznych. Dominują tutaj uprawy polowe oraz tereny, na których dominują gatunki segetalne i ruderalne, charakteryzujące się szeroką amplitudą ekologiczną, w związku z czym ich odporność na antropopresję jest znaczna.

4.2 Ocena stanu ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.

Na terenie objętym analizą nie występują szczególnie cenne ekosystemy w skali regionu wymagające ochrony. Najcenniejszym elementem jest dolinka stanowiąca lokalny korytarz ekologiczny.

Krajobraz obszaru nie ulegał zasadniczym przemianom od czasu II wojny światowej. Poza granicami obszaru objętego zmianą planu zrealizowano napowietrzne linie energetyczne, które wprowadziły element techniczny w panoramy z lokalnych dróg.

4.3 Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z uwarunkowaniami przyrodniczymi

Dotychczasowy sposób użytkowania i zagospodarowania obszaru objętego planem jest zgodny z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Fragment rozległej wysoczyzny w znacznej części jest wykorzystywany rolniczo, a dno dolinki wraz z ciekim jest nieużytkowane gospodarczo.

4.4 Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku analizowanego obszaru oraz terenów bezpośrednio przyległych

Grunty orne wykorzystywane rolniczo, poddane zabiegom agrotechnicznym, chronione są przed sukcesją zbiorowisk segetalnych, ruderalnych oraz samosiewami drzew i krzewów.

5 WSTĘPNA PROGNOZA DALSZYCH ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU

Wstępnej prognozy dalszych zmian w środowisku można dokonać w oparciu o politykę przestrzenną zapisaną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wniosków właścicieli lub inwestorów, a także z generalnych tendencji charakterystycznych dla fazy rozwoju układów osadniczych.

Zachowanie dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania nie będzie miało negatywnego wpływu na środowisko.

Realizacja napowietrznej linii energetycznej spowoduje następujący wpływ:

- emisja pola elektromagnetycznego,
- emisja hałasu,
- emisja zakłóceń radioelektrycznych,
- wpływ na krajobraz,
- wycinka drzew wzdłuż trasy linii, w pasie terenu o określonej szerokości.

Należy stwierdzić, że przebieg linii przez tereny rolne eliminuje zagrożenia emisjami dla człowieka.

Linia nie będzie stanowiła zagrożenia dla flory i teriofauny. Będzie natomiast potencjalną przeszkodą w przelotach ptaków i stanowić ewentualne zagrożenie porażeniem. Zmniejszenie tych zagrożeń można osiągnąć poprzez zastosowanie odpowiednich środków odstraszających oraz odpowiednie zabezpieczenia izolacyjne.

6 PRZYRODNICZE PREDYSPOZYCJE KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ. OCENA PRZYDATNOŚCI ŚRODOWISKA – UWARUNKOWANIA EKOFIZJOGRAFIKZNE

W niniejszym opracowaniu dokonano analizy uwarunkowań rozwojowe, w tym walorów przyrodniczych występujących na obszarze objętym projektem mpzp, pod kątem dopuszczenia prowadzenia sieci infrastruktury technicznej.

6.1 Główne elementy kształtujące system przyrodniczy

Zgodnie z § 6. ust. 4) Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie opracowań ekofizjograficznych celem opracowania ekofizjograficznego jest „określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegające w szczególności na wskazaniu obszarów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze”.

Na wstępie należy stwierdzić, że obszar dla którego sporządzony jest projekt planu, znajduje się poza układem najcenniejszych przyrodniczo terenów w granicach gminy i w jej sąsiedztwie. Obejmuje on tereny charakteryzujące się stosunkowo niską wartością. Najcenniejsze fragmenty stanowi strefa dolinki denudacyjnej wraz z rosnącą tam roślinnością zaroślową, charakteryzująca się bogatszym składem gatunkowym flory i fauny w stosunku do terenów użytkowanych rolniczo, będąca elementem lokalnego korytarza ekologicznego.

W granicach terenu objętego sporządzanym planem stwierdzono bytowanie gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną – są to jednak gatunki dość pospolite i najmniejszej troski (niższego ryzyka) w kategorii zagrożenia Czerwonej Księgi Gatunków Zagrożonych wg IUCN – których nie uznaje się za w większym lub mniejszym stopniu zagrożone wyginięciem.

Pomimo, że obszar znajduje się w granicach obszarów chronionych, to nie stwierdzono występowania stanowisk gatunków chronionych, dla których realizacja przedsięwzięcia stanowiłaby istotne zagrożenie.

6.2 Uwarunkowania i predyspozycje ekofizjograficzne

Rozpatrując wszystkie uwarunkowania rozwojowe, w tym walory przyrodnicze obszaru, można określić przydatność analizowanego obszaru do ochrony i zainwestowania.

Obszar opracowania nadaje się do kontynuacji prowadzenia gospodarki rolnej oraz poprowadzenia linii energetycznej.

Ponadto obszar objęty projektem planu położony jest w sąsiedztwie istniejących linii napowietrznych, w związku z czym realizacja nowej linii energetycznej nie będzie

stanowiła nowego zagrożenia w tym rejonie, wykorzystując potencjał środowiska w sposób najmniej konfliktowy.

6.2.1 Ocena przydatności środowiska. Obszary chronione. Pola konfliktowe.

Tereny użytkowane rolniczo, które dominują na analizowanym obszarze, nadają się w sposób najmniej konfliktowy do prowadzenia sieci infrastrukturalnych. Nie stanowią bowiem zagrożenia dla ludzi, ze względu na znaczną odległość od terenów zabudowanych. W nieznaczny sposób wpływają na odbiór krajobrazu, ponieważ przebiegają w znacznej odległości od dróg, w związku z czym są mniej widoczne niż linie położone w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych.

Analizowany obszar nie przecina istotnych szlaków migracyjnych ptaków w skali ponadlokalnej.

Najbardziej konfliktowy przebieg projektowana linia stanowi na odcinku przekraczającym dolinę erozyjno-denudacyjną, częściowo zadrzewioną. Stanowi ona naturalny korytarz przemieszczania się ptaków, w związku z czym przebieg linii napowietrznej stanowi dla nich zagrożenie kolizją.

6.2.2 Wnioski do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

W związku z położeniem obszaru objętego niniejszym opracowaniem w granicach obszarów Natura 2000 „Ostoja Drawska” (PLB 320019) oraz „Jeziora Czaplineckie” (PLH320039), w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” i na terenie otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego, przy jego zagospodarowaniu należy przestrzegać zasad zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazów określonych m.in. w Ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i w Rozporządzeniach Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 1378) oraz 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 49).

W związku z sąsiedztwem Jeziora Pławno, w rejonie którego bytują ptaki wodne oraz przecięciem lokalnego korytarza postuluje się o zastosowanie odpowiednich środków odstraszających oraz odpowiednie zabezpieczenia izolacyjne.

Dla zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego powinno się do minimum ograniczyć ewentualną wycinkę drzew i krzewów,

7 MAPY